

Література:

1. Бураков Ю. В., Томчук Ю. В. Відродження капеланства в сучасному українському війську. Військово-науковий вісник. – 2021. – Вип. 36. – С. 27-44. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnv_2021_36_4 (Дата звернення: 14.03.2023)
2. Купченко М. “Як зрозуміти християнство, якщо росіяни теж зуть себе християнами, і на чий стороні тоді Бог?”. Сторінка в TikTok. – URL: <https://vm.tiktok.com/ZMYaoGMkU/> (Дата звернення: 14.03.2023)
3. Про службу військового капеланства Закон України від 30.11.20221 р. №1915-IX. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1915-20#Text> (Дата звернення: 14.03.2023)
4. Томчук О. Волонтерська душпастирська служба в зоні АТО // Військово-історичний меридіан. 2018. № 18. – С. 121 – 130.
5. Филипчук С. В. Досвід капеланства в умовах АТО // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія : Історичне релігієзнавство. – 2015. – Вип. 12. – С. 161-169. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NznuoairD2009_2015_12_16 (Дата звернення: 14.03.2023)
6. Швидко А. “Солдати в аеропорту готові були за цей символ віддати життя” – капелан Кравець. Радіо Свобода. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27176065.html> (Дата звернення: 14.03.2023)

Кудин О. О.,

НМУ ім. О. О. Богомольця,
ookudin61@gmail.com

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Сучасні тенденції вищої освіти ґрунтуються на принципах саморозвитку людських ресурсів, суб'єктів педагогічного процесу та освітніх інституцій. Осмислення поняття “компетентнісний підхід” ґрунтується на розумінні, що науковий прогрес залежить не тільки від економічного зростання, а і від розвитку особистості. Реалізація компетентнісного підходу до розвитку професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти вбачає можливість трансформації від основної кваліфікації до компетентності, що дозволяє активно розширювати професійну діяльність, спричинену динамікою соціально-економічних змін, ринку праці, положень Болонського процесу.

Серед значної кількості досліджень, які формують і аналізують означену тему, а також її конкретизацію щодо перебудови медичної галузі освіти відзначимо роботи В. Ф. Москаленка, С. Д. Максименка, В. П. Андрущенко, М. М. Філоненко, В. М. Запорожана.

Компетентнісний підхід – це підхід до викладання й навчання, у центрі якого стоїть наголос на чітко окреслених компетентностях, які набуваються в процесі навчання. Замість фокусування на накопиченні абстрактних знань,

компетентнісний підхід має за мету сформувати у здобувача вищої освіти здатність використовувати отримані під час навчання компетентності в реальному світі.

Цей підхід ґрунтується на кількох основних принципах:

1. Ступінь освіти відображає повноцінні і актуальні компетентності.
2. Здобувачі освіти здатні навчатися в різному темпі і отримують підтримку в процесі навчання.
3. Ефективні освітні ресурси доступні в будь-який час і їх можна використовувати повторно.
4. Процес трансформації компетентностей в курси, навчальні цілі 1й оцінювання є відкритим.
5. Оцінювання – безпечне й надійне [1].

Компетентності та результати навчання є основними категоріями Європейської системи вищої освіти.

Компетентності представляють собою синтез здатностей, розуміння, умінь, знань та навичок.

Результати навчання – Це здатність здобувача вищої освіти продемонструвати знання, навички та уміння. Вони мають відповідати таким критеріям: 1) бути чіткими і однозначними; 2) бути діагностичними; 3) бути вимірюваними; 4) бути сформульованими відповідно до правил.

При впровадженні компетентнісного підходу в медичній освіті виникає необхідність постійного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, удосконалення умов їхньої праці і сприяння особистісному розвитку, методичного забезпечення навчального процесу, впровадження сучасних технологій навчання і контролю знань, бажання навчатися самих студентів.

Як зазначає Валерій Запорожан, ректор Одеського національного медичного університету: “Формування компетентностей передовсім передбачає набуття практичних навичок за допомогою симуляційних технологій. Ці функції має виконувати інноваційний центр практичної підготовки лікаря, в якому обладнання останнього слова техніки дає змогу навчати студентів і лікарів фактично в усіх сферах медичної діяльності з використанням моделювання клінічних ситуацій різних рівнів складності, віртуальної реальності програми “стандартизований пацієнт” та інші” [2]

Ідеться про використання наступних складових компетентнісного підходу до навчання фахівців: теоретичне навчання, засвоєння навичок засобами симуляційних технологій і практичне навчання на базі університетської клініки.

Доктор богословських наук, архімандрит Віктор Бедь вважає що компетенція і компетентність є взаємодоповнюючими та взаємозумовлюючими поняттями. Компетентність, як і компетенція, є інтегральною характеристикою особистості, здобутими нею якостями, де узагальнюючою категорією двох понять виступає діяльність. Тобто компетенція є сферою відношень, що існують між знанням та дією у практичній, професійній діяльності випускника ВНЗ. Отже, без знань немає компетенції, проте не кожне знання і не в будь-якій ситуації проявляє себе як компетенція [3].

Базується професійна компетентність лікаря на основі наукового знання, навичок, морального розвитку. Основні її складові повинні включати в себе здатність реалізовувати медичні знання виходячи з етичних принципів.

Ідеї толерантності як професійної компетентності лікаря спрямовуються на розв'язання конфліктів соціально-політичного, культурного, особистісного характеру у контексті його професійної діяльності. Толерантний підхід у системі “людина-людина”, формує певний тип стосунків на основі ціннісних, поведінкових та когнітивних критеріїв.

Використання компетентнісного підходу в медичній освіті передбачає надання практично-орієнтованих знань, які дають змогу оцінювати, аналізувати, систематизувати інформацію та формувати новий продукт. Даний підхід включає в себе співпрацю викладачів та студентів і реалізовується під час викладання будь-яких навчальних дисциплін, зокрема й медичних.

Отже, компетентнісний підхід вважається методологічною основою формування соціально-комунікаційної компетентності у майбутніх медичних фахівців та виступає обов'язковою складовою як підготовки, так і їхньої успішної, професійної діяльності.

Література:

1. Johnstone, S.M., & Soares, L. (2014). Principles for developing competency-based education programs. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 46(2), 12-19.
2. Валерій ЗАПОРОЖАН: “Ніхто, крім нас самих, не змінить країну і не принесе в наше життя європейські цінності”. – URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/valerij-zaporozhan-nihtu-krim-nas-samih-ne-zminit-/>
3. Бедь В., Артьомова М. Компетентнісний підхід в процесі модернізації ВНЗ. – URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/691>